

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 488/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti M., s. r. o., S., zastúpenej spoločnosťou N., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. D. N., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob 173/2010-143 z 30. septembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti M., s. r. o., S. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou N., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta

Mgr. D. N., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Cob 173/2010-143 z 30. septembra 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť CH., a. s., S. (ďalej len „navrhovateľka“), sa návrhom doručeným Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) 19. júla 2010 domáhala nariadenia predbežného opatrenia proti sťažovateľke ako odporkyňi v 1. rade spočívajúceho v zákaze nakladania s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. 4377, katastrálne územie S., podrobne špecifikovanými v predmetnom návrhu, ako aj proti obchodnej spoločnosti CH., a. s., S. (ďalej len „odporkyňa v 2. rade“), spočívajúceho v zákaze nakladania s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. 6372, katastrálne územie S., podrobne špecifikovanými v predmetnom návrhu. Vec bola okresným súdom zaevidovaná pod sp. zn. 8 Cb 389/2010. Následne žalobou doručenou okresnému súdu 29. júla 2010 sa navrhovateľka domáhala proti odporcom určenia vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu o veľkosti 2104/10852 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 4377 a LV č. 6372, katastrálne územie S. Konanie v uvedenej veci je vedené okresným súdom pod sp. zn. 8 Cb 422/2010.

Okresný súd uznesením sp. zn. 8 Cb 389/2010 z 18. augusta 2010 návrhu navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel a sťažovateľke, ako aj odporkyňi v 2. rade zakázal, aby v ňom označené nehnuteľnosti predali, darovali, vložili ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo akýmkoľvek iným spôsobom scudzili alebo zaťažili právami tretích osôb.

Podľa sťažovateľky „konajúci súd tak učinil“ z týchto dôvodov:

„Dňa 25. 5. 2001 spoločnosť T., a. s. (v súčasnosti CH., a. s.) uzatvorila so spoločnosťou S., a. s. (v súčasnosti S., a. s.) kúpnu zmluvu, na základe ktorej nadobudla spoločnosť T., a. s. menšinový spoluvlastnícky podiel vo výške 2104/10852 na nehnuteľnosti - parc. č. 1167/1 o výmere 10852 m², zastavané plochy, k. ú. S. a budovu výrobnú halu postavenú na parcele č. 1167/1, k. ú. S. Navrhovateľ bol ako vlastník v podiele 2104/10852

zapísaný aj na LV č. 5306 pre k. ú. S... Väčšinou spoluvlastníkom týchto nehnuteľností zostala spoločnosť S., a. s., S. v podiele 8748/10852.

Dňa 22. 11. 2001 bol na spoločnosť S., a. s. (pôvodne S., a. s.) vyhlásený konkurz, pričom správca konkurznej podstaty zahrnul do konkurznej podstaty aj menšinový spoluvlastnícky podiel k horeuvedeným Nehnutel'nostiam, ktorý ešte pred vyhlásením konkurzu predala spoločnosť navrhovateľovi spornou kúpnu zmluvou zo dňa 25. 5. 2001. Ohľadne tohto postupu správcu je na základe podaného dovolania zo strany navrhovateľa vedené súdne konanie, ktorým sa navrhovateľ domáha vylúčenia uvedených Nehnutel'ností (menšinového spoluvlastníckeho podielu k Nehnutel'nostiam) z konkurznej podstaty. Toto súdne konanie doposiaľ právoplatne skončené nie je.

Medzičasom správca konkurznej podstaty S., a. s. previedol Nehnutel'nosti na spoločnosť D., a. s., tá následne previedla spoluvlastnícky podiel 8748/10852 k Nehnutel'nostiam na sťažovateľa.

Následne Geometrickým plánom vypracovaným Ing. R. B. dňa 14. 2. 2009 dňa 14. 2. 2009 došlo k rozčleneniu parcely č. 1167/1, k. ú. S. a časť ako parcelu č. 1167/14 k. ú. S. vrátane stavby na tejto parcele previedol sťažovateľ na odporcu 2/.

Dňa 29. 07. 2010 podal navrhovateľ na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom návrh voči sťažovateľovi ako aj odporcovi 2/, ktorým sa domáha určenia, že je vlastníkom horeuvedených nehnuteľností (pôvodnej parcely č. 1167/1 k. ú. S. a stavieb na nej sa nachádzajúcich).“

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podala sťažovateľka odvolanie. V odvolaní namietala, že

„- ... absentujú základné predpoklady pre jeho vydanie, a že vydané predbežné opatrenie je neprimerané a zasahuje do nespochybniteľného vlastníckeho práva sťažovateľa,

- ... konajúci súd neskúmal či existujú dôkazy o skutočnostiach, ktoré navrhovateľ uvádzal v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zdôraznil, že nemá záujem uskutočňovať ďalšie prevody predmetných nehnuteľností až do právoplatného vyriešenia súdneho sporu a dobrovoľne doručil Správe katastra späťvzatie návrhu na vklad Kúpnej

zmluvy zo dňa 30. 6. 2010 po tom, čo sa dozvedel o podanom dovolaní zo strany navrhovateľa,

- ... Predbežným opatrením súd zakázal sťažovateľovi nakladať s Nehnutelnosťami ako celkom i napriek tomu, že predmetným návrhom na určenie vlastníctva sa navrhovateľ domáha určenia iba spoluvlastníckeho podielu. Sťažovateľ je tak obmedzený aj v nakladaní so svojim podielom, ktorý nie je žiadnou skutočnosťou spochybnený. “.

Krajský súd namietaným uznesením o odvolaní sťažovateľky rozhodol tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľka namieta, že krajský súd sa s jej argumentáciou uvedenou v odvolaní voči nariadeniu predbežného opatrenia vôbec nevysporiadal, „iba jednoducho skonštatoval, že je nesporné, že došlo k viacerým prevodom nehnuteľností, ku ktorým vedie vlastnícke právo navrhovateľa a vzťahy medzi účastníkmi sú neprehľadné a komplikované a sťažovateľ podľa súdu nepreukázal, či k rozdeleniu pôvodnej parcely č. 1167/1 k. ú. S. a stavieb na nej stojacich dal súhlas aj navrhovateľ v zmysle § 141 Občianskeho zákonníka. Odvolaciemu súdu sa javí, že sťažovateľ konal svojvoľne a nesledoval uzavretie dohody o zrušení spoluvlastníctva s navrhovateľom, preto správne postupoval súd prvého stupňa, keď konštatoval, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia je dôvodný, lebo sa ním zamedzia ďalšie prevody. “.

Sťažovateľka tvrdí, že uznesením krajského súdu č. k. 8 Cob 173/2010-143 z 30. septembra 2010, ktorým tento súd potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 Cb 389/2010 z 18. augusta 2010, boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože

„ závery krajského súdu v predmetnej veci je možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené a arbitrárne vyúsťujúce k porušeniu vyššie označených práv,*

** z napadaného Uznesenia Krajského súdu vyplýva jednostrannosť, ktorá zakladá svojvôľu a taký výklad na vec sa vzťahujúcich právnych aktov, ktorý do istej miery znamená popretie ich podstaty a zmyslu. Uvedenú jednostrannosť je potrebné vnímať aj pri odôvodnení uznesenia krajského súdu, keď sa v ňom krajský súd aj napriek závažnosti*

predmetu súdneho sporu - obmedzenie vlastníckeho práva - nevysporiadal so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa, neprihliadal na jeho argumentáciu obsiahnutú v odvolaní a zreteľne nevysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie,

** krajský súd neposúdil vec s ohľadom na dôsledky zákazu nakladania s predmetnými nehnuteľnosťami v celom ich rozsahu a vydaním rozhodnutia prekročil tak primeranú mieru ochrany práv navrhovateľa a únosný rámec miery zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľa.“.*

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom o nej takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob/173/2010-143 zo dňa 30. septembra 2010 o potvrdení uznesenia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č. k. 8 Cb/389/2010-105 zo dňa 18. augusta 2010 bolo porušené základné právo sťažovateľa zakotvené v čl. 20, v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 Cob/173/2010-143 zo dňa 30. septembra 2010 o potvrdení uznesenia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č. k. 8 Cb/389/2010-105 zo dňa 18. augusta 2010 a vec vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Trenčíne je povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadosťučinenie sťažovateľovi vo výške 10.000,- eur (slovom desaťtisíc eur) na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa za zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom SR vo výške 314,18 EUR /za dva úkony právnej služby po 157,09 EUR (123,50 EUR + režijný paušál 7,41 EUR + 20 % DPH)/ na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa  25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky . 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorsich predpisov (dalej len „zákon o ústavnom súde“) každý navrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní kazdeho navrhu ústavný súd skúma, i dôvody uvedene v  25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na dalsie konanie. Podľa tohto ustanovenia navrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, navrhy, ktoré nemajú zákonom predpisane nalezitosti, neprípustné navrhy alebo navrhy podane niekým zjavne neoprávneným, ako aj navrhy podane oneskorene moze ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd moze odmietnuť aj navrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka sa saznostou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajskeho súdu . k. 8 Cob 173/2010-143 z 30. septembra 2010, ktorým tento súd potvrdil uznesenie súdu prveho stupňa z 18. augusta 2010 o nariadení predbezneho opatrenia; týmto predbežným opatrením bolo sťažovateľke zakazane nakladať s nehnutenostami vedenými na LV . 4377 v kat. území S.

Sťažovateľka zaroven ústavnému súdu oznámila, že v predmetnej veci podala tiež okresnému súdu navrh na zrušenie predbezneho opatrenia podľa  77 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (dalej aj „OSP“).

Z l. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi vseobecne súdy a ústavný súd, pricom právomoc vseobecnych

súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu týchto práv, porušenie ktorých sťažovateľka namieta, neposkytujú všeobecné súdy na základe sťažovateľke dostupných opravných prostriedkov, prostredníctvom ktorých možno zabezpečiť účinnú ochranu týchto práv. Rozhodnutím o nariadení predbežného opatrenia vydaným v občianskoprávnom konaní nepochybne môže všeobecný súd porušiť základné právo alebo slobodu účastníka súdneho konania, takéto porušenie sa môže však stať predmetom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len vtedy, ak by mu nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom účinného právneho prostriedku nápravy dostupného účastníkovi konania pred všeobecnými súdmi (m. m. I. ÚS 102/05).

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal predovšetkým právnou povahou inštitútu predbežného opatrenia, ako aj existenciou účinných právnych prostriedkov nápravy v prípade, ak sa ten, na koho sa takéto predbežné opatrenie vzťahuje, domnieva (tvrdí), že došlo k porušeniu niektorého z jeho základných práv alebo slobôd. Z tohto hľadiska bolo v danom prípade podstatné aj to, že sťažnosť smerovala proti rozhodnutiu krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia.

Podľa názoru ústavného súdu rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie možno predovšetkým považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 222/04, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00).

Predpokladom pre záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl. a § 102 OSP), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými opatreniami. Sťažovateľka (podobne ako hociktorý iný účastník občianskeho súdneho konania) musí byť pripravená na to, že pomery účastníkov konania sa môžu dočasne upraviť predbežným opatrením. Tento účel predbežného opatrenia sa dosahuje bez ujmy na práve na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú rozsudkom všeobecného súdu vo veci samej. Nariadenie predbežného opatrenia podľa názoru ústavného súdu nevyklučuje, aby všeobecný súd poskytol v konečnom dôsledku ochranu právam, ktorých porušenie sťažovateľka namieta. Sťažovateľka je zároveň tiež oprávnená navrhnúť (domáhať sa) aj zrušenie predbežného opatrenia, ak podľa jej názoru pominuli alebo vôbec neexistovali dôvody jeho nariadenia. Táto možnosť vyplýva priamo zo zákona [§ 77 ods. 2 OSP (I. ÚS 148/03, I. ÚS 102/05, II. ÚS 159/09)].

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že v predmetnej veci podala zároveň so sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy adresovanou ústavnému súdu aj návrh na zrušenie predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 2 OSP, v ktorom uplatnila argumentáciu porovnateľnú s argumentáciou uplatnenou v sťažnosti doručenej ústavnému súdu.

Ústavný súd z vyžiadaných spisov okresného súdu sp. zn. 8 Cb 389/2010, sp. zn. 8 Cb 422/2010 a sp. zn. 8 Cb 7/2011 zistil, že okresný súd vo veci návrhu sťažovateľky na zrušenie predbežného opatrenia nariadeného uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Cb 389/2010 z 18. augusta 2010 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 8 Cob 173/2010-143 z 30. septembra 2010 medzičasom opätovne preskúmal podmienky, za ktorých bolo nariadené predbežné opatrenie, a to z hľadiska podmienok, za akých súd zruší (môže zrušiť) predbežné opatrenie. Na tomto základe okresný súd uznesením sp. zn. 8 Cb 7/2011 z 25. marca 2011 predmetný návrh sťažovateľky zamietol,

čo odôvodnil tým, že neboli naplnené predpoklady na zrušenie predbežného opatrenia, ktorým bolo sťažovateľke zakázané nakladať s nehnuteľnosťami vedenými na LV č. 4377 v kat. území S.

Ústavný súd zistil, že predmetné uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľke doručené 1. apríla 2011, ktorá proti nemu nepodala odvolanie, aj keď jej to zákon umožňoval. Predmetné uznesenie okresného súdu v dôsledku toho nadobudlo právoplatnosť 19. apríla 2011.

Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažovateľka mala s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný právny prostriedok na dosiahnutie nápravy základných práv, porušenie ktorých v konaní pred ústavným súdom namieta. Týmto účinným právnym prostriedkom bol v danom prípade návrh na zrušenie predbežného opatrenia podľa § 77 ods. 2 OSP, ktorý sťažovateľka aj využila, hoci neúspešne. Sťažovateľka ale nevyužila ďalší opravný prostriedok, ktorý mala k dispozícii v rámci všeobecného súdnictva – odvolanie proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 Cb 7/2011 z 25. marca 2011, o ktorom by bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní vylučuje v danom prípade právomoc ústavného súdu.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2011

